

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Інститут Коломийський навчально-науковий

Кафедра філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА КЛАСИЧНА ПРОЗА В АНГЛОМОВНИХ ВЕРСІЯХ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (українська мова і література)»

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.01 Середня освіта (українська мова і література)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська класична проза в англomовних версіях
Викладач (-і)	Лепьохін Євгеній Олександрович
Контактний телефон викладача	(03433) 2-46-60
E-mail викладача	eugene.lepokhin@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний / заочний, дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ECTS – 3 (90 годин).
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації відбуваються згідно з графіком консультацій викладача, онлайн-консультації – за попередньою домовленістю (e-mail).
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом навчальної дисципліни «Українська класична проза в англomовних версіях» є опрацювання теоретичних основ перекладу художнього тексту для успішного формування та подальшого розвитку навичок обґрунтування критеріїв оцінювання перекладних писемних текстів.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Українська класична проза в англomовних версіях» є ознайомлення із сучасними підходами до перекладу художніх творів; з видами, жанрами і композиційною структурою художніх творів, принципами, методами і моделями перекладу різних текстових жанрів на всіх етапах здійснення перекладацької діяльності: від попереднього перекладацького аналізу тексту вихідної мови через перекладацькі трансформації та когнітивні процедури перекладу до редагування і експертизи перекладеного тексту цільової мови.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є: реалізація комунікативних намірів на письмі; робота з іншомовними джерелами професійного характеру; формування базових понять щодо особливостей художнього перекладу, основні принципи та труднощі перекладу художніх творів.</p> <p>Курс побудований на основі принципів системності, інформативності, комунікативної спрямованості навчання, порівняння мовних систем рідної та іноземної мов, що визначається, його професійною спрямованістю, комплексного, поетапного та концентричного вивчення мовного матеріалу.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Під час практичних занять та самостійної роботи студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності; • знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя; • здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності; • здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях; 	

- здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультурність, враховувати гендерний фактор;
- здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін із використанням передових освітніх технологій у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів;
- здатність використовувати знання про мову як особливу знакову систему у професійній діяльності, її природу, функції, рівні;
- здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань;
- здатність до реалізації виховної функції під час навчання;
- володіння основними мовознавчими і літературознавчими поняттями, здатність застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів;
- здатність розглядати літературні тексти, явища і факти в контексті української та світової культури, виявляти специфіку літературних напрямів, течій, шкіл; уміти аналізувати індивідуально-авторський стиль окремих письменників;
- здатність зберігати і примножувати мистецько-культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної сфери;
- здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали й добирати посібники й підручники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання;
- здатність розвивати когнітивні, психомоторні, поведінкові механізми – пам'ять, увагу, критичне ставлення, почуття відповідальності та ін.;
- здатність ефективно і компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в професійній сфері;
- дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Результати навчання для дисципліни:

- уміння вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання;
- знання і розуміння системи мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, здатність застосовувати набуті знання у професійній діяльності;
- знання норм української літературної мови та здатність їх застосовувати у практичній діяльності;
- здатність організовувати процес свого навчання і самоосвіти (самостійної роботи); професійно-методичну та навчальну діяльність;
- оволодіння навичками пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, здатність кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- здатність аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

- уміння відбирати навчальний матеріал, що відповідає процесу комунікації й посильний та доступний для учнів різних вікових груп у закладах середньої освіти, здатність передбачити можливі навчальні проблеми, з якими учні можуть зіткнутися на уроці;
- здійснювати порівняльний аналіз перекладу та оригіналу із врахуванням об'єктивних вимог до якості перекладу;
- уміння використовувати знання іноземних мов для успішної комунікації у професійній діяльності;
- оцінювати адекватність художнього перекладу з урахуванням якісних і кількісних критеріїв;
- виділити сюжетну лінію, сильні позиції, інформаційні вузли та визначити ступінь необхідності збереження їх у тексті перекладу;
- визначити стилістичні засоби, що створюють образність тексту оригіналу;
- добирати влучні методи відтворення ідейного змісту твору, збереження етнонаціонального забарвлення твору оригіналу у перекладній версії;
- здатність дотримуватись правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	-
практичні заняття	30 год. денна / 10 год. заочна
самостійна робота	60 год. денна / 80 год. заочна

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	014 Середня освіта (українська мова і література)	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Форма заняття	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Поняття художнього перекладу та його специфіка.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. До проблеми творчого підходу в перекладацькій діяльності.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять

		на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4		
Тема 3. Адекватність та еквівалентність художнього перекладу.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Активізація вживання лексичного матеріалу з теми в навчальній бесіді, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Складання плану прочитаного тексту. Переказ з опорою на план Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 4. Стратегії доместикації та форенізації перекладу.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Розвиток навичок усного мовлення на основі інформації, почерпнутої з фахового тексту. Пошукове читання фахового тексту, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 5. Методичні засади та принципи викладання художнього перекладу у закладах вищої освіти.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Автоматизація вмінь у межах мовного та мовленнєвого матеріалу теми. Розвиток навичок діалогічного мовлення з підтеми. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 6. Шляхи подолання труднощів перекладу художніх текстів: методична інтерпретація.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи.	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять

		Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4		
Тема 7. Способи відтворення елементів розмовно-побутового мовлення в українсько-англійському художньому перекладі.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 8. Відтворення у перекладі діалектизмів та соматичних фразеологізмів В. Стефаника як визначальних рис стилю письменника.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 9. Характерні ознаки трансформації українського стилістичного синтаксису в англомовних перекладах.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 10. Відтворення у перекладі інтермедіальності як характерної риси стилю М. Коцюбинського.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання.	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять

		Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4		
Тема 11. Основні проблеми перекладу художніх текстів.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 12. Перекладацька майстерність Ольги Кобилянської.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 13. Особливості перекладу прози й поезії.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток монологічного та діалогічного мовлення, навичок письма, сприйняття інформації на слух та розуміння читання. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 14. Мовностилістичні засоби в українській прозі межі XIX-XX століть крізь призму світового літературного процесу.	практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота	Автоматизація вмінь у межах мовного та мовленнєвого матеріалу теми. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4	За чотирьох-бальною шкалою	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>Тема 15. Історична роль перекладу у становленні національних мов.</p>	<p>практичне заняття, самостійна (індивідуальна) робота</p>	<p>Вправи на закріплення лексики, граматики, формування та розвиток навичок реферування прочитаного. Завдання для індивідуальної роботи. Завдання для самостійної роботи. Тести; 2 / 4</p>	<p>За чотирьох-бальною шкалою</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
---	---	--	-----------------------------------	--

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні заняття – 50 балів, що містять в собі виконання запланованих усних і письмових робіт, самостійну роботу) + 50 балів (максимальна оцінка за заліковий тест).</p> <p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт «8.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).</p> <p>Загальні 100 балів включають:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) 50 балів за практичні заняття та самостійну роботу, 50 балів за залік; b) 50 балів за практичні заняття та самостійну роботу, 30 балів за визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті (підстава – будь-які документи (сертифікати, свідоцтва, освітні програми тощо), які підтверджують результати навчання, отримані студентом, за умови, що вони збігаються із запланованими результатами навчання (компетентностями) або мають несуттєві відмінності, а також вивчена дисципліна чи завершений курс близька за обсягом і змістом), 20 балів за залік. <p>Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Письмова робота оцінюється відповідно до таких критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зміст: виконання завдання; трактування питання через призму різноманітних ідей та аргументів; тлумачення теми; відповідність темі; • точність: відповідність мовних засобів завданню; володіння граматичними структурами, характерними для даного рівня; точне використання лексики та пунктуації; • лексичний та граматичний діапазон; • організація та зв'язність тексту: а) виразна та зрозуміла структура (вступ, головна частина та висновок); належний розподіл на абзаци; зв'язний текст з відповідними єднальними фразами, що допомагають читачеві орієнтуватися в тексті; б) стиль та формат: чутливість до читача (соціальні ролі, тип повідомлення і таке інше); формат, що відповідає завданню; відповідний стиль.
<p>Практичні заняття</p>	<p>Студент повинен опрацювати під час практичних (дистанційних) занять низку матеріалів та виконати завдання (разом із завданнями самостійної роботи). Поточний контроль проводиться за допомогою таких засобів: перевірка навичок читання; виконання лексико-граматичних вправ; тестування; переклад текстів українською мовою; переклад речень</p>

	англійською мовою; граматичний аналіз частин мови; перевірка знань лексичного мінімуму, написання (аудіо-відео запис) есеїв, анотацій, рефератів. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 4-бальній шкалі відповідно до обґрунтованості та повноти відповіді:			
	<i>Бали</i>	<i>Володіння категоріальним апаратом</i>	<i>Правильність розв'язку</i>	<i>Відповіді на запитання</i>
	5	Вільне	Вірне	Вичерпні
	4	Базове	Вірне із незначними підказками	Вичерпні
	3	Фрагментарне	Вірне із значними підказками	Неповні
	2	Помилкове	Невірне	Відсутні

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (50 %).
--	--

7. Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять – обов'язковий компонент оцінювання, за яке нараховують бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, наявність роботи) навчання може проходити в дистанційній формі (згідно індивідуального графіка виконання навчальних завдань й досягнення навчальних цілей) за погодженням із керівником курсу. Якщо студент пропустив аудиторне заняття, практичне завдання виконує самостійно, опрацювавши рекомендовану літературу. Підсумкову оцінку з дисципліни отримують у випадку, коли виконали та захистили залікову роботу (або успішно склали заліковий тест). Викладач гарантує доступність зустрічей як, у межах Інституту, так і можливість заочної комунікації й консультування (Telegram, електронна пошта, Zoom). Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень:

1. [Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
2. [Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
3. [Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
4. [Положення про дистанційне навчання.](#)

8. Рекомендована література

1. Венгрєнівська М.А. Творча майстерня перекладача (Збірка теоретичних розвідок) : навч. посіб. Київ, 1998. 90 с.
2. Волошук В.І. Індивідуальний авторський стиль, ідіолект, ідіостиль: питання термінології. *Наукові праці: наук.-метод. журн. Сер.: Філологія. Літературознавство. 2008. Вип. 79. Т. 92. С. 5–8.*
3. Демецька В.В. Теорія адаптації в перекладі : дис... д–ра філол. наук: 10.02.16. Київ, 2008. 580 с.
4. Дикань В.В. Коннотативна нерівноцінність англійських та українських фразеологічних одиниць // *Методологічні проблеми перекладу на сучасному етапі: Зб.наук.пр. / С.О.*

- Швачко та ін. (відп. ред.); Сумський держ. ун-т, Запорізький держ. ун-т. Суми, 1999. С. 19–21.
5. Дубенко О.Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 224 с.
6. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів української прози). Львів, 1989. 216 с.
7. Зорівчак Р. П. Художній переклад в Україні і буття нації. *Записки перекладацької майстерні. 2000 – 2001. Том 1.* Львів: Простір-М, 2001. С. 9–17.
8. Коптілов В.В. Актуальні питання українського художнього перекладу. К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1971. 131 с.
9. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. К.: Юніверс, 2002. 280 с.
7. Косів Г. Перекладацький метод Віри Річ як інтерпретатора української художньої літератури : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16. Львів, 2006. 224 с
10. Рильський М. Мистецтво перекладу: Статті, виступи, нотатки. Київ: Радянський письменник, 1975. 343 с.
11. Островська А. С. Форми вираження авторської свідомості в творчості письменників нової генерації кінця ХІХ – початку ХХ століття (на матеріалі малої прози В. Стефаніка, О. Кобилянської, М. Коцюбинського) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 “Теорія літератури” / А. С. Островська. Дніпропетровськ, 1999. 16 с.
12. Романюга Н.В. Лінвостилістичний та семіологічний виміри відтворення художнього світу автора (на матеріалі англomовних перекладів української малої прози кінця ХІХ – першої чверті ХХ століття) : дис... канд. філол. наук. Київ, 2012. 250 с.
13. Савчин В. Новаторство Миколи Лукаша в історії українського художнього перекладу : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16. Київ, 2006. 234 с.
14. Стріха М.В. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. К., 2006.

Викладач Є.О.Лепьохін, доцент кафедри філології